

Н.О. Будна, Н.Б. Шост

УКРАЇНСЬКА МОВА

Навчання грамоти

Конспекти уроків

1 клас

Частина 1

Посібник для вчителя

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

Будна Н.О.

Б90 Українська мова. Навчання грамоти : конспекти уроків : 1 кл. : у 2-х ч. Ч. 1 / Н.О. Будна, Н.Б. Шост. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2020. — 184 с.

ISBN 978-966-10-5664-9

Пропонований посібник розроблено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, типових освітніх програм та підручника «Українська мова. Буквар» (автори Вашуленко М.С., Вашуленко О.В.).

У посібнику подано розгорнуті конспекти уроків навчання грамоти для 1 класу.

Видання містить цікавий матеріал для вивчення звуків і букв, зразки бесід, таблиці, схеми, ігри, кросворди, інсценізації, роботи з дитячою книгою, вправи з розвитку зв'язного мовлення, творчі завдання тощо.

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів, батьків.

УДК 371.32

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Навчальне видання

БУДНА Наталя Олександрівна, ШОСТ Наталія Богданівна

**УКРАЇНСЬКА МОВА
НАВЧАННЯ ГРАМОТИ
КОНСПЕКТИ УРОКІВ**

1 клас

Частина 1

Посібник для вчителя

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Антоніна Павліченко*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Ольги Швед*
Технічний редактор *Неля Домарецька*

Підписано до друку 12.12.2019. Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times ETD. Умовн. друк. арк. 22,32. Умовн. фарбо-відб. 22,32.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, Україна, м. Тернопіль, просп. С. Бандери, 34а, 46002.

Навчальна книга — Богдан, а/с 529, Україна, м. Тернопіль, 46008.

У випадку побажань та претензій звертатися: тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

Видавництво «Навчальна книга — Богдан» у соцмережах:

 bohdanbooks

 bohdan_books

 c/NKBohdan

 t.me/bohdanbooks

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ З/П	ТЕМА УРОКУ	СТОРІНКА	ДАТА
1.	Здрастуй, школо! Ознайомлення з «Букварем».	6	
2.	Письмове приладдя. Правила сидіння за партою. Ознайомлення із зошитом для письма (прописи №1, № 2).	8	
3.	Я вчуся знайомитися, спілкуватися.	9	
4.	Правила користування зошитом, ручкою, олівцем. Правила сидіння за партою. Обведення по контуру.	10	
5.	Ознайомлююся зі словами — назвами предметів. Що?	11	
6.	Робочий рядок, його складові частини. Проведення похилих ліній.	12	
7.	Ознайомлююся зі словами — назвами предметів. Хто? Робота з дитячими книжками «Ріпка» та «Котик і Півник». Слухання і розповідь казки. Коротка і повна відповіді на запитання.	13	
8.	Зображення прямих паличок із заокругленням знизу і зверху. Розвиток зв'язного мовлення. Розширити поняття про мовлення і спілкування.	15	
9.	Ознайомлююся зі словами — назвами дій. Що робить?	17	
10.	Хвилеподібні лінії. Зображення малих і великих дугоподібних ліній.	19	
11.	Ознайомлююся зі словами — назвами ознак. Який? Яка? Яке? Які?	20	
12.	Сітка зошита. Ознайомлення з основним рядком у новій розліновці. Написання коротких і довгих паличок із заокругленням, великих півовалів.	22	
13.	Ознайомлююся зі словами, якими називають кількість предметів. Робота з дитячою книжкою «Колобок».	24	
14.	Міжрядкова лінія. Проведення півовалів, овалів.	26	
15.	Досліджую речення.	28	
16.	Робочий рядок та його складові частини. Написання коротких паличок із заокругленнями зверху і знизу.	30	
17.	Ознайомлююся зі знаками в кінці речення (. , ? , !).	31	
18.	Закріплення вмінь учнів зображувати овали. Порівняння елементів з малюнками. Закріплення знань про речення та розділові знаки в кінці речень. Розвиток зв'язного мовлення. Закріплення знань про форми спілкування засобами мовлення.	33	
19.	Ознайомлююся зі службовими словами.	35	
20.	Зображення петлеподібних елементів у напрямку «вгору — вниз» («і-раз»).	36	
21.	Ділю слова на склади. Ознайомлююся з наголосом у словах.	38	
22, 24.	Зображення петлеподібних елементів у напрямку «вниз — угору» («раз-і»).	40	
23.	Спостерігаю за немовними звуками і звуками мовлення. Розрізняю голосні та приголосні звуки.	42	
25.	Розрізняю тверді і м'які приголосні звуки.	45	
26.	Звуковий аналіз вимовлених слів.	47	
27.	Аналізую звуковий склад слів.	48	
28.	Підсумковий урок. Повторення вивченого.	49	
29.	Звук [а]. Позначення його буквами А, а.	51	
30.	Написання рядкової букви а. Розвиток зв'язного мовлення. Улюблені герої казок і мультфільмів.	53	
31.	Закріплення знань про звук [а], букви А, а.	55	
32.	Написання великої літери А, поєднання її з малою літерою а.	56	
33.	Звук [о]. Позначення його буквами О, о.	57	
34.	Написання рядкової букви о.	59	
35.	Закріплення знань про звук [о], букви О, о.	61	
36.	Написання великої букви О.	62	

37.	Звук [і]. Позначення його буквами <i>І, і</i> . Буква <i>і</i> як окреме слово. Утворення й аналіз слів з буквою <i>і</i> .	63	
38.	Написання рядкової букви <i>і</i> , складів із нею, великої букви <i>І</i> . Розвиток зв'язного мовлення. Складання розповіді за малюнком у зошиті.	65	
39.	Звук [и]. Позначення його буквою <i>и</i> .	67	
40.	Написання рядкової букви <i>и</i> та великої <i>И</i> . Порівняння малих букв <i>и — і</i> . Розвиток зв'язного мовлення. Формування поняття про мовлення як засіб впливу на поведінку людей.	69	
41.	Звук [у]. Позначення його буквами <i>У, у</i> .	71	
42.	Написання рядкової букви <i>у</i> .	73	
43.	Закріплення знань про звук [у], букви <i>У, у</i> .	75	
44.	Написання великої букви <i>У</i> . Написання великих і рядкових букв, що позначають голосні звуки.	76	
45.	Звук [е]. Позначення його літерами <i>Е, е</i> .	77	
46.	Написання рядкової літери <i>е</i> , складів та слів із нею.	79	
47.	Закріплення знань про звук [е], букви <i>Е, е</i> .	80	
48.	Велика буква <i>Е</i> . Закріплення правопису великих букв.	81	
49.	Звук [м]. Позначення його буквами <i>М, м</i> («ем»). Читання прямих та обернених складів типу злиття ПГ, ГП.	82	
50.	Написання рядкової букви <i>м</i> («ем»), складів із нею, слова <i>мама</i> .	84	
51.	Закріплення знань про звукові значення вивчених букв.	86	
52.	Написання великої букви <i>М</i> , складів, слів із нею.	88	
53.	Звуки [л], [л']. Позначення їх буквами <i>Л, л</i> («ел»).	90	
54.	Написання рядкової букви <i>л</i> («ел»). Зіставлення форми малих букв <i>м і л</i> . Складовий диктант.	92	
55.	Закріплення знань про звукові значення букв <i>Л, л</i> .	94	
56.	Написання великої літери <i>Л</i> .	95	
57.	Звуки [н], [н']. Позначення їх буквами <i>Н, н</i> («ен»).	97	
58.	Написання рядкової літери <i>н</i> («ен»), складів, слів із нею.	99	
59.	Закріплення звукового значення вивчених букв, розвиток уміння читати склади, слова і речення з ними.	101	
60.	Написання великої літери <i>Н</i> («ен»).	102	
61.	Звуки [с], [с']. Позначення їх буквами <i>С та с</i> («ес»).	104	
62.	Написання рядкової букви <i>с</i> («ес»), складів із нею. Розвиток зв'язного мовлення. Мова казок.	106	
63.	Закріплення знань про звуки [с], [с'], букви <i>С, с</i> .	108	
64.	Написання великої букви <i>С</i> («ес»), складів та слів із нею.	110	
65.	Звуки [к], [к']. Позначення їх буквами <i>К, к</i> («ка»).	112	
66.	Написання рядкової букви <i>к</i> («ка»), складів та слів із нею.	114	
67.	Закріплення знань про букви <i>К, к</i> («ка»), їх звукове значення. Робота з дитячою книжкою.	116	
68.	Написання великої букви <i>К</i> («ка»), складів, слів із нею. Закріплення навичок написання рядкової букви <i>к</i> («ка»). Розвиток зв'язного мовлення. Значення слова.	118	
69.	Звуки [в], [в']. Позначення їх буквами <i>В, в</i> («ве»). Робота з дитячою книжкою.	121	
70.	Написання рядкової букви <i>в</i> («ве»), складів, слів із нею	123	
71.	Закріплення знань про букви <i>В, в</i> та їх звукове значення, розвиток уміння читати склади, слова, текст.	125	
72.	Написання великої букви <i>В</i> («ве»), складів, слів із нею. Закріплення навичок написання рядкової букви <i>в</i> («ве»). Малюнковий диктант.	126	
73.	Звуки [р], [р']. Позначення їх буквами <i>Р, р</i> («ер»).	128	
74.	Написання рядкової букви <i>р</i> («ер»), складів, слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення. Розширення уявлення про лічилки.	130	

75.	Закріплення знань про звукові значення букв <i>Р, р</i> («ер»).	132	
76.	Написання великої букви <i>Р</i> («ер»), складів, слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення.	134	
77.	Звуки [п], [п']. Позначення їх буквами <i>П, п</i> («пе»).	136	
78.	Написання рядкової букви <i>п</i> («пе»), складів, слів із нею.	138	
79.	Закріплення знань про букви <i>П, п</i> , їх звукове значення.	140	
80.	Велика буква <i>П</i> . Написання імен з великої літери.	142	
81.	Звуки [т], [т']. Позначення їх буквами <i>Т, т</i> («те»).	144	
82.	Написання рядкової букви <i>т</i> («те»), складів, слів із нею.	146	
83.	Закріплення знань про букви <i>Т, т</i> («те»), їхнє звукове значення. Робота з дитячою книжкою.	148	
84.	Написання великої букви <i>Т</i> .	150	
85.	Звуки [д], [д']. Позначення їх буквами <i>Д, д</i> («де»). Робота з дитячою книжкою.	152	
86.	Написання рядкової букви <i>д</i> («де»).	154	
87.	Продовження засвоєння звуків [д], [д'], букв <i>Д, д</i> («де»).	156	
88.	Написання великої букви <i>Д</i> («де»), складів, слів із нею. Закріплення навичок написання рядкової букви «де».	158	
89.	Звуки [з], [з']. Позначення їх буквами <i>З, з</i> («зе»).	161	
90.	Написання рядкової букви <i>з</i> («зе»), складів, слів із нею.	163	
91.	Закріплення знань про букви <i>З, з</i> («зе»), їхнє звукове значення. Перевірка навичок читання, звукового та складового аналізу слів. Робота з дитячою книжкою.	164	
92.	Написання великої букви <i>З</i> («зе»). Написання слів із пропущеними літерами.	166	
93.	Звуки [б], [б']. Позначення їх буквами <i>Б, б</i> («бе»).	167	
94.	Написання рядкової букви <i>б</i> («бе»), складів, слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення. Складання усної розповіді за малюнком.	169	
95.	Повторення вивченого про букви <i>Б, б</i> та звук [б]. Формування навичок читання на основі тексту.	171	
96.	Написання великої букви <i>Б</i> («бе»), складів, слів із нею. Закріплення навичок написання рядкової букви <i>б</i> («бе»). Зоровий диктант.	173	
97.	Звук [й]. Позначення його буквами <i>Й, й</i> («ій», «йот»). Робота з дитячою книжкою.	176	
98.	Написання рядкової букви <i>й</i> («ій», «йот»), складів, слів із нею.	178	
99.	Закріплення знань про букви <i>Й, й</i> («ій»), звук [й]. Формування в учнів навичок читання на основі діалогу.	180	
100.	Написання великої букви <i>Й</i> («ій», «йот»), буквосполучення <i>йо</i> . Розвиток зв'язного мовлення. Робота зі скоромовками.	182	
101-102.	Повторення вивченого за I семестр.	184	

Дата

Клас

Додатковий

матеріал до уроку

УРОК 1

Здрастуй, школо! Ознайомлення з «Букварем».

Мета. Познайомитися з учнями, з рівнем сформованості їхнього мовлення; розширити знання про школу, клас; ознайомити з правилами поведінки в школі; розвивати бажання вчитися; виховувати бережне ставлення до шкільного приладдя, почуття дружби.

Обладнання. Виставка підручників для першого класу; ілюстрації про школу, клас, малюнок казкового героя Зайчика; предмети до гри «Допоможи Зайчику»; олівці; макети квіточок; таблиця №1 («Навчання грамоти»).

Зміст уроку

I. Привітання вчителя.

— Діти! Ось і стали ви школярами. Усі чекали цього щасливого дня. І я дуже рада, що ви прийшли до нас. Я — ваша перша вчителька (*вчитель повідомляє своє ім'я та по батькові, учні повторюють*). Сьогодні у вас радісний день — ваше перше шкільне свято. Вас радо зустріла школа. Погляньте, який гарний клас, які чистенькі парти. Тут ви будете навчатися, дружити, відпочивати.

II. Колективне заучування вірша зі слів учителя.

Ось і школа, ось і клас,
він давно чекає нас.
Вчитись ми прийшли сюди,
щоб розумними рости.

III. Знайомство з учнями.

— Для того, щоб ви швидше запам'ятали одне одного і подружилися, ми «сплетемо» віночок дружби.

Вчитель дає кожній дитині квіточку, на якій написано ім'я і прізвище дитини. Учні по черзі виходять до дошки і в прорізи на плакаті вставляють квіточки, називаючи своє ім'я і прізвище.

IV. Ознайомлення учнів з правилами поведінки на уроці та в школі.

Вчитель повідомляє про основні правила поведінки на уроці (як і коли вставати та сідати, у яких випадках піднімати руку, як відповідати на запитання вчителя). Учні вправляються у засвоєнні цих правил.

V. Ознайомлення з підручниками.

1. Відгадування загадки.

— Відгадайте загадку і дізнаєтесь, що допомагатиме вам у навчанні.

Бачити — не бачить,
чути — не чує,
мовчки говорить,
добре мудрує.
Діток навчає, втоми не знає. (*Книга*)

2. Робота з виставкою книг.

— Розгляньте виставлені книги. Хто може прочитати їхні назви? Які з цих книг вам відомі? Чи є книги у вас удома?

3. Перші помічники в навчанні.

Цю найпершу книжку
знає будь-який школяр.
До усіх книжок доріжку
прокладає наш ... (*«Буквар»*).

Буквар — найперша і найголовніша книжка у вашому житті. Бо саме з неї починається чарівне слово — навчання.

А в наш час, щоб будувати,
Космос вічний підкоряти,
треба в школі дуже добре
математику вам знати.

(Вчитель показує підручники «Математика», «Буквар», «Я досліджую світ», «Мистецтво».)

— Ці книги допомагатимуть вам у навчанні і завжди будуть у вас під руками. Тому й називають їх — підручники.

(Вчитель коротко розповідає, як створювали підручники, скільки праці в них вкладено, як треба ставитися до цих книжок.)

VI. Фізкультхвилинка.

Встаньте, діти, посміхніться,
землі нашій поклоніться
за щасливий день вчорашній
і до сонця потягніться,
в різні боки похиліться,
веретеном покрутіться.
Раз присядьте, два присядьте
і за парти тихо сядьте.

VII. Робота з «Букварем» (с. 3, 4, 5).

1. Розгляд обкладинки «Букваря».

— Розгляньте обкладинку «Букваря». Що на ній зображено?

2. Ознайомлення з умовними позначеннями (с. 4).

Учитель зачитує звертання авторів підручника до учнів та знайомить їх з умовними позначеннями.

3. Зачитування рядків Державного Гімну України. Можна включити фонозапис.

4. Розгляд ілюстрації на с. 5. Відповіді на запитання.

VIII. Робота із зошитом для друкування («Супутник Букваря. Від А до Я», с. 1)

1. Ознайомлення з умовними позначеннями.

2. Розгляд ілюстрації, бесіда за її змістом.

IX. Підсумок уроку.

— Із яким підручником ви сьогодні ознайомилися?

— Що вам найбільше сподобалося?

— Про що ви дізналися?

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка, повну версію книги.